

op til 300 m fra boringen. Inden for disse beskyttelseszoner er der forbud mod sprøjtning med, håndtering af og opbevaring af pesticider.

Det skal samtidig være lovpligtigt for landbrug samt planteskoler, gartnerier og frugtavlere at etablere og benytte vaske- og påfyldningspladser, hvis der benyttes pesticider i driften. Disse pladser skal være indrettet til at rengøre sprøjteudstyr. Der skal udarbejdes præcise krav med hensyn til indretning og drift af vaske- og påfyldningspladser.

Øvrige initiativer til beskyttelse af overfladevand/natur

Pesticidhandlingsplan II indeholdt en målsætning om at beskytte søer og vandløb imod pesticider. Konkret skulle der etableres randzoner på agerjord langs målsatte vandløb og søer over 100 m² gennem udlægning af 10 m brede randzoner. Den endelige målsætning var 50.000 ha, og delmålet inden 2002 var, at 20.000 ha skulle have været udlagt. Desværre blev dette mål ikke opfyldt, idet der i dag kun er udlagt godt 8.000 ha sprøjtefrie randzoner.

Socialdemokratiet vil fastholde målsætningen fra pesticidhandlingsplan II om udlægning af 10 m brede randzoner langs vandløb og søer. Nødvendigheden af at fastholde målsætningerne i pesticidhandlingsplan II er blevet underbygget af nye forskningsresultater fra DMU om spredning af pesticider. Undersøgelser har vist, at de lovbestemte 2 m brede dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb og søer er utilstrækkelige til at beskytte plante- og dyreliv mod forurening. DMU har påvist, at mængder af pesticider ender langt væk fra de sprøjtede områder. Selv i stille vejr føres sprøjtegifte op til 14 m væk, og dette forværres i blæsevejr, hvilket forurener omkringliggende områder som f.eks. vandløb og åer.⁶⁾ Virkemidlerne i pesticidhandlingsplan II har ikke været effektive nok til at opnå de givne målsætninger. Derfor indføres krav om obliga-

torisk udlægning af randzoner langs målsatte vandløb og søer.

Kontrol og sanktioner

Der er behov for en styrket kontrolindsats over for såvel landbrug som gartneri og frugtavl. Helt konkret drejer det sig om en øget kontrol af sprøjteudstyr samt indførelse af sanktioner over for lodsejere og erhvervsdrivende, der benytter sprøjteudstyr, som ikke overholder miljøstandarderne.

En opgørelse fra Plantedirektoratet viser, at man i 2001 foretog uanmeldte besøg på 129 landbrugsbedrifter. I 86 tilfælde var der problemer med dryppende sprøjter, forkert tryk, fejlagtige indstillinger af dyser og ventiler osv.⁷⁾ Dette bekræfter, at der er behov for en styrket kontrolindsats over for landbrugsbedrifter.

Med hensyn til struktureringen af kontrollen af gartneri og frugtavl forekommer det hensigtsmæssigt at vurdere en udbygning af det i dag gældende »jord til bord«-princip. Som Kirsten Jensen-udvalget påpeger, kunne en sådan udbygning omfatte Plantedirektoratets eksisterende formelle eftersyn af sprøjtejournalers føring og Miljøstyrelsens kontrolregler efter lov om kemiske stoffer og produkter samt i begge tilfælde indførelse af en egentlig egenkontrolfunktion svarende til fødevarerlovgivningens regler om virksomheders egenkontrol.

I forlængelse af den øgede kontrol såvel i landbruget som i gartneri og frugtavl skal der også fastsættes øgede sanktionsmuligheder over for overtrædelse af regler.

Evaluering

Socialdemokratiet mener, at det er vigtigt, at pesticidplanen løbende evalueres. I tråd med anbefalingerne fra Bichel-udvalget foreslås derfor en evaluering hvert tredje år. Hermed sikres mulighed for at korrigere virkemidler, hvis de ikke er tilstrækkelig effektive, samtidig med at ny viden kan inddrages.

1) Ifølge GEUS, »Natur og Miljø« nr. 2, 2003.

2) Ifølge Fødevarerdirektoratet, Berlingske Tidende: »Mere gift i frugt og grønt« (26. september 2003).

3) Ifølge Nørum og Bjerregaard, Biologisk Institut, Syddansk Universitet. Indlæg på Miljøstyrelsens Pesticidforskningsseminar den 28.-29. januar 2003.

4) Ørum, Jens Erik: Opdatering af Bicheludvalgets driftsøkonomiske analyser. Fødevarerøkonomisk Institut. Årsrapport fra Miljøstyrelsen nr. 20, 2003.

5) Christensen og Huusom: »Evaluering af udvalgte virkemidler i Pesticidhandlingsplan II«. Fødevarerøkonomisk Institut, København, 2003.

6) Ifølge DMU i Aktuel Naturvidenskab nr. 3, 2002.

7) Ifølge DANVA's hørings svar til regeringens udkast til pesticidhandlingsplan III.